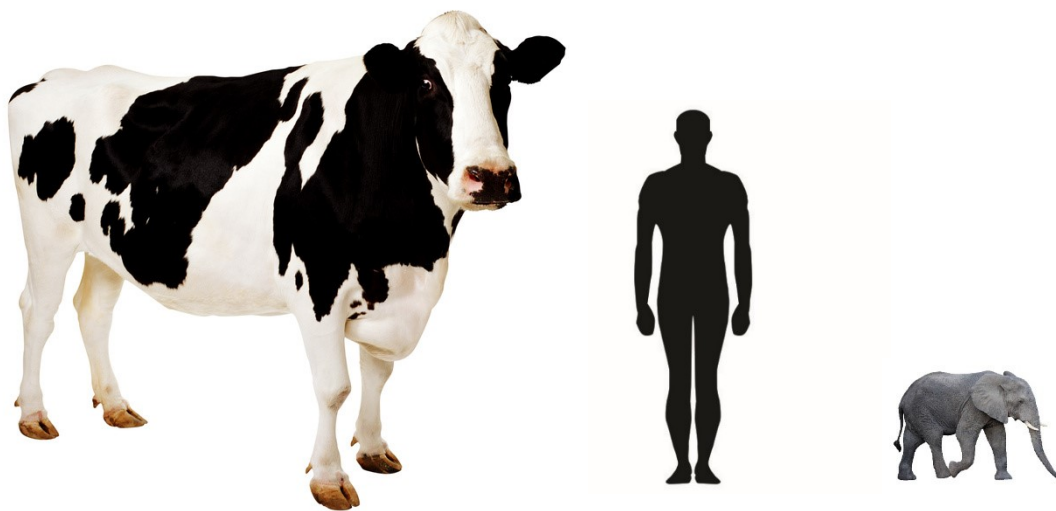

Diversiteit

We zitten in de coronacrisis. Corona verspreidde zich doordat het ecosysteem aangetast was. Een gesloten netwerk van virus, vleermuis, oerwoudvruchten e.d. werd door de mens binnengedrongen en het virus sprong over, met alle gevolgen van dien. Het virus was aangepast aan de diersoort waarin het zichzelf kopieerde en zorgde ervoor dat die er weinig last van had. Als de geïnfecteerde zou sterven, zou het virus er in evolutionaire zin immers niets aan hebben. Virussen kunnen zich snel aanpassen om gebruik te maken van de disbalans tussen soorten en aldus het natuurlijk evenwicht te herstellen. Maar de mens is een nieuwe diersoort en dan duurt het even eer er een evenwicht ontstaat (waarin beide overleven).

Natuur

De natuur is gebaseerd op een ecologisch evenwicht tussen zeer gevarieerde soorten. Echter, de mens dringt zich overal ter wereld op ten koste van de natuur. De mens is een monocultuur geworden. We leven in het Antropoceen, het geologische tijdperk van de allesomvattende invloed van de mens. Het Antropoceen valt samen met de zesde uitstervingsgolf (in de vijfde verdwenen de dinosaurïërs) voor het eerst veroorzaakt door een soort zelf. Hieronder staat een plaatje van de totale biomassa van de verschillende groepen zoogdieren:

Het aantal soorten in de huidige wereld wordt op 10 miljoen geschat. Maar de biodiversiteit neemt af. Er zijn bijvoorbeeld momenteel 700 miljoen ton huisdieren en vee (enkele soorten) op aarde, 300 miljoen ton mensen (een enkele soort) en 100 miljoen ton wilde zoogdieren (vele soorten). De snelheid van uitsterven in die laatste categorie is sinds de komst van de mens (200.000 jaar geleden) verduizendvoudigd.

Dieren staan slechts nog in dienst van de mens. Landbouw en veeteelt zijn monoculturen geworden, kwetsbaar voor ziektes. De ecologie is verstoord. De kleurrijke kruidige weilanden van vroeger zijn groene woestijnen geworden, biljartlakens van Engels raaigras. Goed voor de melkproductie (als de koeien tenminste bijgevoerd worden) maar funest voor weidevogels als de grutto. 75% van de insecten is in de laatste 30 jaar verdwenen, terwijl zij onmisbaar zijn voor de bestuiving van planten en als voedselbron voor vogels, reptielen en kleine zoogdieren. Enkele van onze meest verwante diersoorten staan op uitsterven: de bonobo en de orang-oetan.

De natuur bestaat al 1 miljard jaar (virussen, bacteriën, eencelligen, meercelligen) en was meestal in evenwicht. De diverse soorten waren afhankelijk van elkaar. De menselijke cultuur kwam pas 10.000 jaar geleden (landbouw, steden, godsdiensten) en verstoortte dit evenwicht.

Cultuur

Maar ook de menselijke cultuur zelf is een monocultuur geworden. Minderheden worden buitengesloten zoals de Oeigoeren in China, moslims in India en ons eigen land, Aboriginals in Australië, latino's in de VS, Roma in Europa. Nationalisme komt op (Trump, Bolsonaro, Erdogan, Orban). We wenden steeds meer onze blik af van streken waar de noden hoger zijn dan bij ons. Afrika is eng en toch al een verloren continent (ironisch genoeg stijgt het BNP daar meer dan in andere continenten). Solidariteit wordt 'politieke correctheid van Gutmenschen' genoemd: een inmiddels negatieve connotatie.

Onze monocultuur is kwetsbaar omdat verschillende groepen mensen van elkaar afhankelijk zijn. Een monocultuur is naar binnen gekeerd. We staren naar onze eigen navel en zien door onze dikke buik de anderen niet meer. Culturele diversiteit daarentegen heeft altijd geleid tot uitvindingen, tot bedrijvigheid. Denk aan de immigranten in de jonge VS. In Nederland leveren de vele migrantenbedrijfjes een substantiële bijdrage aan de economie.

Economie

De eerste echte ondernemingen ontstonden pas 500 jaar geleden (gilden, VOC, industriële revolutie). Ook bedrijven neigen tot monopolisme. En ook hen maakt dat kwetsbaar. De overgang van vele banken naar enkele grote (Rabo, ING, ABN) leidde rond 2008 tot de bankencrisis en het extern in stand houden ('too big to fail'). De afhankelijkheid van één leverancier maakte ons kwetsbaar voor corona door de schaarste aan bv mondkapjes en testvloeistof. Zo gauw er minder gevlogen wordt, moet 'onze nationale trots' KLM ondersteund worden met belastinggeld. Terwijl het bedrijf al vrijstelling heeft van de belasting op brandstof en belasting ontwijkt door hun vliegtuigen zogenaamd te leasen in een belastingparadijs. Ook de kosten van de coronacrisis, die in de biljoenen loopt, zal uiteindelijk door onszelf betaald moeten worden.

Multinationals als Monsanto houden monoculturen als mais in stand door een monopolie op het verdelgingsmiddel dat alle andere planten ('onkruid') op de akker vernietigt. Dat lukt omdat Monsanto zelf de mais genetisch gemanipuleerd heeft zodat dit ongevoelig voor het middel is. En zij zijn de enige die dit hybride zaad produceren (de boer kan het niet hergebruiken omdat het onvruchtbaar is). Na de fusie met Bayer is Monsanto zelf ook een monopolist geworden. Andere grote Amerikaanse ondernemingen als Facebook en Google beïnvloeden de politiek en dringen steeds meer ons eigen leven binnen.

De monopolist wil op korte termijn winst, maar is op lange termijn niet duurzaam. Hij wordt te duur want er is geen concurrentie, zijn producten worden niet vernieuwd, en hij verbruikt eenzijdig de natuurlijke hulpbronnen. Een gezonde economie is flexibel, spreidt, varieert en put de grondstoffen niet uit. De natuur is slechts eenmalig te verbruiken, maar oneindig te gebruiken of te hergebruiken in een meer circulaire economie.

Samenhang

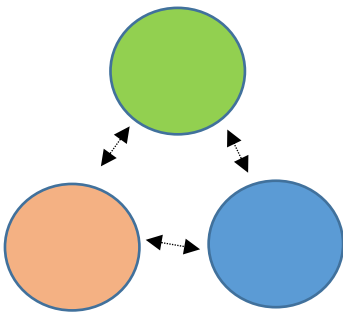
Leven, samenleven en ondernemen bestaat uit relaties. Je vindt het terug in het Afrikaanse concept *ubuntu*: 'ik ben omdat wij zijn'. Je vindt het terug in natuurvolken zoals bijvoorbeeld

in de Amazone en de Kalahari . Zij beschouwen zich als deel van de natuur. “De aarde is niet van ons, wij zijn van de aarde”. Zij respecteren de andere levende wezens in hun omgeving en gebruiken die slechts om te overleven, niet om er rijk van te worden. In de ‘beschaafde’ wereld bezit de rijkste 1% inmiddels meer dan de resterende 99%.

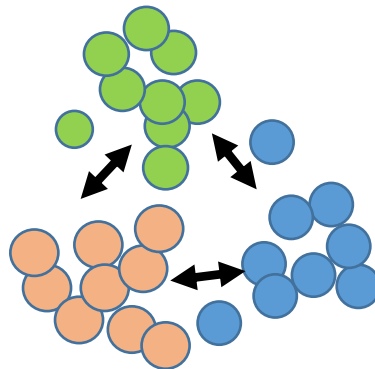
De driehoek biologie (natuur) sociologie (cultuur) en economie (bedrijf) is onderling afhankelijk en gebaat bij goede relaties. De een kan niet geïsoleerd worden van de ander, zoals ook de coronacrisis aantoonde. De globalisering heeft die afhankelijkheid de laatste decennia alleen maar versterkt. Verstoring van de natuur in een ver land leidde tot een verstoring in onze samenleving en economie.

Als er te dominante groepen (zoals de bio-industrie, de Europeaan/Amerikaan en de multinational) in de punten van de driehoek staan, dan is de blik alleen naar binnen gekeerd, op het eigen belang. Men denkt sterk genoeg te zijn om zonder de anderen te overleven. Men denkt zonder onderlinge uitwisseling te kunnen.

Monoculturen:

Diversiteit:

Maar alles is verbonden. Bij een verstoring blijft altijd wel een element – vaak een buitenbeentje – levensvatbaar. Uit een onbeduidend diertje in de tijd van de dinosaurïërs ontstond uiteindelijk de mens. Uit een onbruikbaar geachte uitvinding ontstond de smartphone. Wij zijn gebaat bij diversiteit in de natuur, net als de bedrijven met culturele diversiteit. Een grote variëteit aan soorten, aan mensen en aan producten maakt het leven minder kwetsbaar. Het zorgt voor buffers. Het maakt het leven ook rijker, niet alleen in materiële maar ook in psychische zin. Wat is er mooier dan een gevarieerd landschap?

Land van Ooij

In het Land van Ooij willen wij hieraan een steentje bijdragen. We hebben op 1,2 ha. ruim 100 soorten planten (bloemen, bomen, struiken, kruiden, ...) waaronder ruim 10 rassen (appels, peren, pruimen) en bovendien vele honderden diersoorten (wormen, insecten, kleine zoogdieren, vogels). We hebben een vijftigtal actieve leden van zeer verschillende herkomst (enkele Afrikaanse landen, Syrië, Afghanistan, Suriname). We proberen – zoals vastgelegd in ons strategisch plan – deze diversiteit aan natuur en cultuur vast te houden en uit te breiden.